

עונור אל־ניץ : הכובול

מחזה במערכה אחת

חדר בבנין ישן, בקצה החדר מעבר המוביל אל דלת היציאה לרחוב, דלת משמאל המובילה אל חדרי הבית. מימין, אח מאבן ובה אש דועכת. ליד האח, שולחן גדול ועליו נערמו חבילות גדולות של עתונים ישנים ובלים. מאחרי השולחן חלון סגור שעליו נמתח וילון סמיך. רהיטי החדר מפוארים אולם מרופטים. באמצע החדר שתי כורסות שפיסוין נקרע והבטנה הציצה מן הקרעים. על כורסה אחת יושב האב, כבן ששים, צנום ושכ־שער. על השניה יושבת האם, כבת חמישים, חזות פניה מעידה על טוב־לבה ועל כך שהיתה יפהפיה בנעוריה. במרחק שני צעדים מן הכורסות מונחת על רצפת החדר גיגית מלאה כדי מחציתה. טיפות מים מהתקרה הדולפת יור־דות בקצב אל תוך הגיגית. החדר מואר באור קלוש, כאור־הזיות.

המסך עולה כשהאב מנער את האבק מעל חבילת עתונים, מניחה על הרצפה ומוציא מתוכה גליון אחד, חוזר אל כורסתו ליד האח, אשר לא הביטה אליו עד כה בהיותה עסוקה בסריגת אפודת־צמר של פעוט.

ה א ב : לא, אין כל טעם. אינני יכול לסבול את המצב הזה. הביטי אל הקירות הנרק־בים, אל הדלת המחלידה, ואל החלונות שהמבול מכה בהם בלי הרף. את חושבת שאוכל לסבול כל זה עוד שנה ?

ה א ם : עוד שנה ? מי אומר שהמבול יימשך עוד שנה ?

ה א ב : עוד שנה. עוד שנתיים. מאה שנה. איש אינו יודע כמה זמן הוא עלול להימשך.

ה א ם : מי יודע אם בחיינו נזכה לראות את סוף המבול.

ה א ב : אכן, מי יודע ? הביטי. רגלי צבו עד כי איני יכול להלך בהן.

ה א ם : אולי הרטיבות גרמה.

ה א ב : כן, זוהי הרטיבות. הביטי אל התקרה הדולפת.

ה א ם : הרי אמרתי לך לא פעם לכסות את רגליך בשמיכת־צמר כאשר אתה יושב לקרוא.

ה א ב : אין כל תועלת בכך. אין כל תועלת. איזו שמיכה תשמור את רגלי מרטיבות זו ? היא מהלכת בכל עצמותי.

ה א ם : הבערתי לך אש.

ה א ב : עלי לראות רופא כשהמבול ייפסק. אולם מתי ייפסק ? אני חושש שכולנו נאבד לפני שהמים ייגלו.

ה א ס : האם לא הבטחת לי לא להזכיר זאת אף פעם ?
 ה א ב : אבל מה אעשה אם אחדל מלהזכיר זאת ? כבר קראתי את כל העתונים שהגיעו לפני המבול. מאז המבול נסתמו הדרכים והטיט הציף כל דלת עד כי נאלצנו כולנו להישאר בבתינו סגורים ומסוגרים.

ה א ס : קרא את העתונים עוד פעם כי לבטח תמצא בהם משהו מעניין.
 ה א ב : כבר קראתיים פעמים אינ־ספור. אני יכול לחזור ולספר לך כל הידיעות שבהם. אחת־אחת. אוכל לשנן את כל המודעות והבדיחות שבהם. אפילו הכותרות חרותות עמוק בזכרוני.

ה א ס : לעתים נדמה לי שאתה משוחח אתם כמשוחח עם מישהו.
 ה א ב : לא, אינני משוחח אתם. אני חי אתם. אני חי אתם כמו שאדם חי עם צללים שהוא מפחד מהם אלא שהוא מפחד גם לחיות בלעדיהם. כן, אני חי אתם. משוחח אתם. לעתים בורח מהם, ולעתים מוצא בהם מקלט. דמיוני יבש. חיי נעשו עקרים. האנשים מאסו בי, אפילו החפצים הסובבים אותי זה שנים ארוכות מתנפרים לי, ומעווים פרצופיהם לעומתי. אשר לעתונים אלה...

ה א ס : מה אתה מוצא בהם ?
 ה א ב : אני מוצא בהם קרקע מוצקה, שאני יכול לעמוד עליה. זאת האמת היחידה שאין מנוס ממנה. המבול גזל מאתנו הכל. מאז הפכו החיים משהו מוזר. נפסק הקשר שלנו עם היקום, עם השמש, החום, האוויר. הפכנו עבדים כבולים אל סלע אשר אין לדעת מתי יסוג מפני המים ויפילנו אל שאול־תחתיה. כן, היינו לעבדים. אולם אין עבד מאבד את התקוה שבאחד הימים ייצא חפשי. לנו אין תקוה להינצל... אין לנו תקוה.

ה א ס : האם בגלל זה אתה מוצא תענוג לשוב ולקרוא עתונים אלה ?
 ה א ב : כשם שאת מוצאת תענוג בסריגת מלבושי־צמר אלה.
 ה א ס : אני עושה זאת כי יש ילדים רבים העלולים להזדקק להם באחד הימים.
 ה א ב : מאז המבול אינך עושה שום דבר אחר. כל היום את סורגת וסורגת. כמה חתיכות כבר גמרת לסרוג עד היום ? אלף ? אלפיים ?
 ה א ס : אינני יודעת. אינני סופרת. אני מניחה אותן במקומן בארוני.
 ה א ב : אבל..

ה א ס : אבל מה ?
 ה א ב : מה יקרה אם ניגמר לפני המבול ?
 ה א ס : תמיד יהיו ילדים שיזדקקו למלבושי צמר.
 ה א ב : את יודעת מה ?
 ה א ס : מה ?
 ה א ב : אילו היה לנו... אילו היה לנו (אינו מסיים).

ה א ס : אל תאמר דבר.
 ה א ב : (פותח את העתון ומרכיב משקפיו) אקרא את העתון. (הופך את העמודים) אקרא אותו עוד פעם. (נתקל בידיעה ומתעכב עליה) שמעי, הנה ידיעה מעניינת

(קורא) הארכיאולוגים מודיעים שהגילויים שהגיעה אליהם משלחת-המחקר הדנית בהרי-אררט עשויים להעמיד את המדע המודרני על הסיבות האמיתיות שגרמו את המבול. אנשי המשלחת צילמו אזורים אלה על-מנת לקבוע את המקום שעליו נחתה תיבת-נח. (מפסיק, מרים ראשו ומסיר את המשקפיים) את רואה? אפשר נלמד משהו.

ה א א : כן. ייתכן שנלמד משהו.

ה א ב : האם היה נח מרוצה ממה שקרה?

ה א א : מי יודע? זה היה רצון אלהים.

ה א ב : כן, רצון אלהים.

ה א א : אולי המבול היה עונש, כי בני דורו של נח חטאו.

ה א ב : הלא הוא היה נביא, מדוע אפוא הניח להם לחטוא?

ה א א : אולי רצה שהמבול ישמש לקח.

ה א ב : ומבולנו זה? האם בא בשל חטא שחטא מישו?

ה א א : אולי.

ה א ב : אין ספק שהוא בא בגלל חטא כלשהו. אני בטוח.

ה א א : לא האמנו לו כאשר טען... (אינה מסיימת).

ה א ב : לא האמנו לו. אולם מי זה אשר לא האמנו לו?

ה א א : (בהיסוס ובבכי עצור) הוא...

ה א ב : הוא?

ה א א : כן. בננו.

ה א ב : בננו. כן. איני מבין כיצד מלה זו יכולה לצאת מפי. אינני אב... אינני אב.

ה א א : כן. הוא בננו, עצם-מעצמנו ובשר-מבשרנו.

ה א ב : איבדתי אותו כאשר נתתי לו לאבדני.

ה א א : לעגת לדבריו.

ה א ב : לא ידעתי שעיניו חזקות מעיני... היכן הוא עכשיו?

ה א א : (אינה עונה)

ה א ב : אולי הוא נמצא עדיין בעיר. הוא אמנם הסתלק לו, אבל אינני חושב שעזב את העיר.

ה א א : (אינה עונה)

ה א ב : ביקשתיו שיישאר.

ה א א : היה מאוחר מדי.

ה א ב : כמעט התחננתי לפניו, אולם בעיניו היתה תקיפות מזורה.

ה א א : לא היה כל טעם לנסות לשכנעו.

ה א ב : ניסיתי להראות לו את הדרך הנכונה. נראה היה לי שעצתי לו היתה נכונה.

ה א א : כולנו איננו מבינים אותו לפעמים. נדמה היה לי שהוא מדבר אלי מאחרי

ענן כלשהו.

- ה א ב : רצה לשאת אותה נערה. ואני חפצתי למצוא בשבילו אחת טובה ממנה.
ה א ס : הוא אהב אותה.
ה א ב : אהב אותה. אכן זאת אמר לי. אבל רציתי שישא טובה ממנה.
ה א ס : שמא ראה בה מה שלא ראית ?
ה א ב : וכך נשא אותה על אפי ועל חמתי. נשא אותה.
ה א ס : ומה רצית שיעשה ? הרבה יגיעות יגע להניח את דעתך.
ה א ב : אחרי־כן בא המבול.
ה א ס : כן. אחרי־כן בא המבול.
ה א ב : כמה שנים חלפו מאז ?
ה א ס : אינני יודעת. הדרכים מלאות טיט ואיש אינו בא לבקרנו.
ה א ב : אין ספק כי זקנו. אני חש כאב ברגליים ועיני כהות והולכות.
ה א ס : אין ספק בכך.
ה א ב : את סבורה שהשתנינו ? רצוני לומר : האם הזיקנה ניכרת בפנינו ?
ה א ס : מדוע אתה שואל ?
ה א ב : מדוע אני שואל ? לא אדע. אולי זו סתם שאלה. אני שואל את עצמי : איך ייראו פני שלי אם יחזור ?
ה א ס : פניך יהיו כפי שאהבתים.
ה א ב : הבי לי את הראי... רצוני לראות את עצמי בראי.
ה א ס : אין לנו ראי. אחד מהשנים נשבר כאשר ניקיתיו...
ה א ב : והשני ?
ה א ס : לקח אותו עמו.
ה א ב : מה ? מי ?
ה א ס : הבן לקחו אתו כאשר עזב.
ה א ב : אם כן הרי אנו בלי פנים.
ה א ס : אם תביט אל תוך עיני תראה בהן צעיר.
ה א ב : עזב בלי להיפרד ממני.
ה א ס : אולי התחמק מפרידה זו.
ה א ב : האם אמרתי לו מלים קשות ? אינני זוכר דבר.
ה א ס : כן. ועוד משהו לקח. לקח את תמונתנו שהיתה מונחת על השולחן בחדרו.
ה א ב : (מתאפק שלא לבכות) בני ! מי־יודע אם המבול הזה היה קורה אילו הקשבתי לו.
ה א ס : מי יודע ?
ה א ב : הוא אמר שמבול יבוא.
ה א ס : האמנם אמר זאת ?
ה א ב : הוא היה נער שאהב את החיים. תענוגו הגדול היה לטפס בהרים ולשוטט בשדות.
ה א ס : היה אביב זורח בתוך חרפנו הקר.
ה א ב : את זוכרת את עיניו ?

ה א ם : עיניו היו שני מבועי דבש.

ה א ב : אהבתי לראות את דמותי משתקפת בהן. הן האירו לי דרך אשר את סופה לא אדע.

ה א ם : רצינו שיהיה לנו לנכס לימי בדידותנו.

ה א ב : הוא היה לגבר, אבל בעינינו נשאר נער.

ה א ם : לפעמים לא הבינונו אותו. כפי שאמרתי לך, נדמה היה לי שהוא מאחרי עננה.

ה א ב : האשם כולו בי. רצה לעשותני ידיד ואני אטמתי את אזני.

ה א ם : אהבת אותו אהבה עזה אבל לא הטית אוזן לדבריו.

ה א ב : נהג לומר דברים שלא יכולתי להבינם. לא יכולתי לקבלם.

ה א ם : הוא ראה דברים שלא ראינו.

ה א ב : לעתים היה חולם ונדמה היה לו שביכלתי להפוך את החלום למציאות.

רצייתי שירד אל הקרקע, שיספין לגבולותיה, ויפנע לחוקיה. אולם עיניו ננעצו

תמיד בכוכב שאיש לא ראה.

ה א ם : נראה שפוח ראייתו היה חזק משלנו.

ה א ב : אולי.

ה א ם : תמהה אני האם יודע הוא שאנו עדיין בבית זה ?

ה א ב : אין לי ספק שהוא יודע זאת. לפעמים אני חש בקול צעדי המהלכים ברחובות

העיר, נעצרים ליד דלת ביתנו לרגע ממושך, וצועדים הלאה בלי להיכנס.

ה א ם : הדרכים סתומות והטיט מציף את כל הדלתות.

ה א ב : לא. הוא מנסה לטאטא את הטיט השחור, למחותו מעל דלתותינו, וגם מעל

פנינו.

ה א ם : לזואי ושמעת לדבריו.

ה א ב : לא הייתי לבדי כאשר הביא לנו את הידיעה.

ה א ם : רצה למנוע רעה גדולה מן העיר.

ה א ב : אינני יודע, אפשר שכולנו פחדנו אז להודות שרעה גדולה איימה על העיר.

היינו מעין חופן של צמחים רכים הפוחדים לשמוע על מציאותה של רוח.

ה א ם : אבל הוא הזהירכם. סיפר לכם על-אודות הטיט השחור.

ה א ב : כן, ישבנו כולנו בצוות כאשר נכנס. בעיניו ניכרה דאגה מבעיתה כאילו

עתה-זה יצא ממערה מלאה צללים. ניגש אלי ואמר שברצונו לשוחח אתי. אמרתי

לו לדבר לפני כל הנאספים. הוא היה מנומס, אמר שדבריו לא ינעמו לאוזן. האנשים

צחקו. ואילו הוא—הדאגה בעינו גברה. סיפר ששוטט באחד מפרוורי העיר; כזכור

לך, אהב לשוטט במקומות המרוחקים כאילו היה בהם דבר-מה שחיפש תמיד. ובכן,

כאשר שוטט באחד מפרוורי העיר ראה גינה עזובה ובה צמחו פרחים יפים שלא

ראה עדיין כמותם. הפרחים ליבלבו וחייכו כאומרים לברכו לשלום. לפתע-פתאום

ראה ענן שחור חוסם את האופק. הענן השחור התבקע פתאום וממנו נשרו טיפות

כבדות של טיט שחור. הטיפות לא היו מרובות, אך היו גדולות ומבעיתות. ראה

אחת מהן נופלת על אחד הפרחים וזה קרס מיד תחתיו כאילו הקריסו משא סלע כבד.

הושיט ידו אל הפרח כדי לתמכו וראה שהפרח מתפורר אט-אט והופך אפר שחור מאוס. קשה היה להאמין לסיפור. הוא נראה רציני, ועיניו מלאו דאגה אימתנית. הוא אמר כי חש אל העיר להדיעני דבר. אין להקל ראש בענין... דבר-מה יקרה בקרוב. אחדים צחקו לו. אחרים לעגו. אמרתי לו: מה רצונך שנעשה? ענה שברצונו לבנות סכר. אמרתי לו: הבגלל ענן רע שהופיע לרגע בשמיים עלינו לבנות סכר? אמר שעוד עננים עתידים לבוא, שהטיפות השחורות תרבינה עד שתהיינה למבול. אמרנו לו שטיפות אחדות של טיט שחור לא תחוללנה מבול. למשמע דברינו כמעט פרצו דמעות מעיניו. אמר שזילזולנו בטיפות אלו אין ביכלתו לעצרו ולהגן על העיר מפניהן. אחד המסובים אמר שסובב בכל ארצות תבל וקרא את תולדותיהן, ולא שמע על מבול הנגרם על-ידי טיפות של-מה. אחדים לעגו לו. אשר לי, אני לא ידעתי מה לומר. ראיתי בעיניו רצינות, ראיתי בהן דאגה. אלא שלעג ידידי השיאני לאי-אמון בדבריו. הוא קם ואמר שהוא הולך לבנות את הסכר בגפו. היו שצחקו לו והיו שלעגו. אמרו לו שידי עדינות וקטנות ואין בכוחן לשאת מעדר להרים סלע. אמר שידיים אחרות הצטרפנה לידיו. אמר עוד שהידיים החזקות אינן טובות אלא להרס, בעוד שהידיים החלשות יודעות איך לבנות. בעיניו ניצת כוהר-צון שמעולם לא ראיתי דוגמתו בעיני איש. אחר קרב אלי, נעץ בי מבט ארוך, ואמר: אשר לך, אבי, רציני שתהיה לי למשענת, והנה נתאכזבתי. גחן על ידי ונשקה. (פורץ בבכי)

ה א ב: אל תבכה. הרי יודע אתה שאך אהבה רחש לך.

ה א ב: (ממשיך) גחן על ידי, נשקה, ואמר לי שיבוא יום ואווכח שהצדק עמו. (בוכה)

ה א ב: אל תבכה, אל תבכה. ניסיתי לעצרו כאשר חזר הבייתה לקחת את חפציו, אך לא הצלחתי.

ה א ב: הוא צדק. הוא צדק. המבול בא אחר-כך.

ה א ב: אכן בא המבול, אולם לא היה לאל-ידך לעשות מאומה.

ה א ב: הוא הזוהר אותנו. אמר לנו שהמבול בוא יבוא.

ה א ב: כן. כן. אולם לא היה לאל-ידך לעשות מאומה.

ה א ב: האין ביכלתנו לעשות משהו היום?

ה א ב: כן. לחכות.

ה א ב: לחכות למה?

ה א ב: לסוף המבול.

ה א ב: סוף המבול, או סופנו?

ה א ב: הוא אמר לי שישוב כאשר ייגמר המבול.

ה א ב: אז לא ימצא בעיר אלא מתים.

ה א ב: לא ולא.

ה א ב: (מביט אל הגיגית שנתמלאה מהמים הדולפים מהתקרה) ראי, הגיגית נת-

מלאה. אלך להריקה במטבח?

ה א ב: הנח לי לעשות זאת. (קמה בכבודות, נוטלת את הגיגית והולכת למטבח)

ה א ב: (בקול רם) האם אמר לך שישוב באחד הימים?

- ה א ס : (מהמטבח) כן.
- ה א ב : לא אהיה בין החיים כאשר ישוב.
- ה א ס : מה אמרת ?
- ה א ב : אמרתי שלא אהיה או בין החיים. האינך רואה איך התולעים הללו מכרסמות את חיינו יום אחר יום? את חושבת שאחרי כל זה יקום בנו הכוח להמשיך בחיים כאילו לא קרה מאומה ?
- ה א ס : הוא אמר שישוב באחד הימים...
- ה א ב : לא. טוב לי למות לפני שיראני.
- ה א ס : (חוזרת ומביאה את הגיגת ומניחתה במקומה) לא נותרו לנו אלא מעט מזונות שיספיקו לחדש-חדשיים.
- ה א ב : ואחרי-כן ?
- ה א ס : איני יודעת.
- ה א ב : אם כן, נותרו לנו חודש או חדשיים.
- ה א ס : אלא אם כן ייגמר המבול.
- ה א ב : אבל מתי ייגמר ?
- ה א ס : אינני יודעת.
- ה א ב : אוי! הרגליים כואבות. (ממשש רגליו)
- ה א ס : המשחה שבה מרחתי את רגליך אזלה.
- ה א ב : (מניח את העתון הצדה) נמאסו עלי העתונים האלה. נמאסו.
- ה א ס : (נוטלת את סריגתה) מי יודע מי ילבש סודר זה ? מי-יתן וידעתי.
- ה א ב : אף לא אחד.
- ה א ס : מה אמרת ?
- ה א ב : אף לא אחד. אמרתי, אף לא אחד. את מוציאה את זמנך לריק. הכל תם ונשלם. המבול פשט והציף כל מקום. האמנם יעלה על דעהך שאותם צעירים חלושים המנסים להקים סכר יצליחו להתגבר על הטיט המזוהם הזה ? לא. לא. גזר-דיננו נחרץ. ידידינו התכחשו לנו. בנינו התנכרו לנו. התנכרו לנו גם אותם דברים שחיהם דבקו בחיינו. גזר-דיננו נחרץ. גורנו דין על עצמנו בטרם יוציאו אחרים את גזר-דינם עלינו.
- ה א ס : מדוע אתה אומר לי זאת ?
- ה א ב : אינני יודע. אולי אני מרחם עליך בשל החלומות שאת שוגה בהם.
- ה א ס : ואח, האינך חולם לפעמים ?
- ה א ב : כן.
- ה א ס : ועל מה אתה חולם ?
- ה א ב : על המוות.
- ה א ס : על המוות ?
- ה א ב : כן. כן.
- ה א ס : האם עלי להניח הצדה את הצמר הזה ?
- ה א ב (בכעס) הניחיהו באשר תרצי, אבל אל תשאלני עוד מדוע אני אומר לך זאת.

עקשנותך מעיקה עלי. נדמה לי שאת רוצה להאריך את החוט הנטוי הזה המקשר בינינו לבין החיים. חושבת את שאשליה זו עשויה לתת לנו הזדמנות נוספת? להעניק לנו חיים אחרים?

האם: אין ידי יכולות להרפות מהצמר הזה.

האב: אמרתי לך שתניחיהו. (צועק) הניחי אותו.

(נשמעה דפיקה בדלת החיצונית. האב והאם כורים אוזן)

וכמו אינם מאמינים למשמע־אזניהם)

האב: שמעת משהו?

האם: (בהיסוס) כן.

(נשמעת דפיקה נוספת בדלת)

האב: אני שומע דפיקה בדלת.

האם: אבל הדרכים סתומות. אפתח?

האב: לא כי אני אפתח. (קם, ניגש אל הדלת בצעדים כבדים ופותחה. נכנס נער יפה־תואר כבן שבע ועומד באמצע החדר)

האב: מה רצונך, בני?

הנער: לא יודע. אמא אמרה לי ללכת לבקר את סבא וסבתא.

האם: (אצה לעברו בחיבה) מה? אתה בנו של... (אינה יכולה לסיים כי דמעות חונקות את גרונה)

הנער: אתם סבא וסבתא שלי?

האם: כן. כן.

הנער: איך זה לא ראיתי אתכם מקודם? הייתם בנסיעה?

האם: לא.

הנער: אולי משהו קרה ביניכם ובין אבא שלי?

האם: לא ולא.

הנער: אמא אמרה לי שאבא אוהב אתכם מאד־מאד.

האם: פג טעמם של חיינו מאז עזב אותנו.

הנער: אבל הוא לא עזב. הוא הלך אל ההרים כדי לבנות סכר.

האם: אמנם כן, בני. הלך אל ההרים כדי לבנות סכר.

הנער: אמא אמרה לי עוד שאתם מחכים שאבא שלי יחזור. אבל אבא שלי נמצא עדיין בהרים.

האם: אמרה לך מתי ישוב?

הנער: לא. לא אמרה מאומה. גם היא מחכה לו.

האם: אולם איך... איך הצלחת להגיע הנה?

הנער: אמא אמרה לי ללכת בדרך הישרה. אמרה ששם הבית שלכם. וגם הראתה לי את הדרך אליו.

האב: האם ביתנו ניצב עדיין על הדרך הישרה?

הנער: מצאתי אותו כמו שתיארה לי אותו אמא.

- ה א ס : (אל האב) אלי, עד־מה הוא דומה לאביו! הבט אל עיניו, הבט אל אפו הדק.
 ה נ ע ר : אני באמת דומה לאבא? שמעתי דברים כאלה גם מאמא.
 ה א ס : כן. נדמה לי שאני רואה אותו כשהיה בגילך.
 ה נ ע ר : אמא אמרה לי שתשמחו לראות אותי.
 ה א ס : לולא באת כי אז היה ביתנו קבר... אולם אמור לי...
 ה נ ע ר : מה?
 ה א ס : הטיט. אינני רואה על בגדיך שום סימן לטיט.
 ה נ ע ר : הטיט? העיר נשטפה. אבא בנה סכר.
 ה א ס : העיר נשטפה וטוהרה מן הטיט?
 ה נ ע ר : כן, אבל...
 (הנער מביט אל הגיגית המונחת באמצע החדר. טיפות המים נפסקו מאז כניסת
 הנער בלי שמישהו ירגיש בכך)
- ה א ס : מה אמרת, בני?
 ה נ ע ר : לממה שמתם את הגיגית כאן?
 ה א ס : הגיגית? איני יודעת. (מרימה ראש אל התקרה ואינה רואה דבר) ראה. (אל
 האב) ראה. המים פסקו.
 ה א ב : (נדמה) אכן. המים פסקו.
 ה נ ע ר : אקח את הגיגית למטבח?
 ה א ס : כרצונך, בני. כרצונך.
 (הנער מוציא את הגיגית)
- ה א ב : אינני מבין כלום. אינני מבין כלום. התקרה דלפה משך כל השנים הללו.
 ה א ס : האם לא שמעת מה אמר הנער? העיר טוהרה מן הטיט.
 ה א ב : אולם מה הקשר בין הטיט לבין התקרה?
 ה א ס : אשר גואשנו ממנו התרחש.
 (הנער נכנס)
- ה נ ע ר : נדמה לי שלא יצאתם זמן רב מן הבית הזה.
 ה א ס : נכון. הלא תראה כיצד פנינו קיפחו את רעננותם.
 ה נ ע ר : רוצים שאעשה משהו בשבילכם?
 ה א ס : לא. חמדת־לבי. אנו יכולים לעשות את כל הדרוש לנו.
 ה נ ע ר : אמא ביקשה לשאול אם נחוץ לכם משהו?
 ה א ס : לא. איננו זקוקים לשום דבר.
 ה נ ע ר : יש לכם די אוכל?
 ה א ס : מקיימים צרכינו אי־ככה.
 ה נ ע ר : לפני לא בא משהו לבקר אצלכם?
 ה א ס : לא נותר לנו בעיר ידיד. ידידינו הסתלקו כולם. רצוני לומר, חלק מהם עזב
 וחלק אחר הוכרח לעזוב.
 ה נ ע ר : עם מי אתם מדברים?

- ה א ם : איננו משוחחים אלא מעט.
ה נ ע ר : אתם קוראים ?
ה א ם : לעתים.
ה נ ע ר : אביא לכם ספרים אחדים בפעם הבאה.
ה א ם : (בלהט) מתי, מתי ?
ה נ ע ר : אמא אמרה שנחזור אל הבית הזה כאשר יחזור אבי מן ההרים.
ה א ם : (בכניעה) כן. כן. כאשר ישוב מן ההרים.
ה נ ע ר : אני אוהב את הבית הזה שלכם. הוא מזכיר לי חלום שחלמתי לפני יומיים.
ה א ם : מה חלמת, חביבי ?
ה נ ע ר : חלמתי שאבא חזור מן ההרים והוא נושא ביד אחת שיבולת ובשניה ספר.
פניו היו כמו ירח ועיניו ניצנצו כאילו בכל אחת מהן פנינה.
ה א ם : (בסקרנות רבה) וביתנו זה ? כלום גם אותו ראית ?
ה נ ע ר : כן. ראיתי את אבא מניח את השיבולת ביד אמא ואת הספר בידו, ואחר לקח אותנו אל בית ישן שלא ראיתי קודם.
ה א ם : האם זהו הבית ?
ה נ ע ר : כן. זהו.
ה א ם : לא אוכל לדור בו עוד אם לא יהיה זה גם ביתך.
ה נ ע ר : זה יהיה הבית שלי באחד הימים. עכשיו אֵלך.
ה א ם : מיידית ולא תעזבנו, כי אז היינו פורשים לך את עינינו למצע.
ה נ ע ר : אמרתי לכם שנחזור אל הבית הזה כאשר יחזור אבי מההרים. עכשיו אני הולך. אמא תדאג אם אאחר.
ה א ם : כרצונך, בני. כרצונך.
(הנער ניגש אל הדלת ופתאום נעצר כאילו זכר משהו)
ה נ ע ר : כמעט שכחתי. (מכניס ידו לכיסו ומוציא ממנו ראי) כמעט שכחתי. אמא ביקשה להחזיר לכם את הראי הזה. אמרה שתזדקקו לו.
ה א ם : (מושיטה ידה לקחת את הראי ומחבקת את הנער) בני. בני.
ה נ ע ר : מה אומר לאמא ? רוצים למסור לה משהו ?
ה א ם : כן. אמור לה שהמבול לא הצליח לכלותנו. אמור לה שפנינו חזרו לנו, שהחום זורם שוב בעורקינו. אמור לה ששמחנו לראותך. שמחנו מאד.
(הנער יוצא וסוגר את הדלת אחריו. האב חוזר אל מושבו והאם אל מושבה. שתיקה)
ה א ם : ראית ?
ה א ב : ובכן, לא נמות. המבול נוצח.
ה א ם : אלך לפתוח את החלונות, אולי תיכנס השמש לביתנו שוב. (ניגשת לפתוח את החלונות. אור גדול מציף את החדר)
ה א ם : ראה איזו שמש עצומה ! (מביטה אל האב ונוכחת שהוא בוכה) מה ? אתה בוכה ?
ה א ב : הוא צדק.
ה א ם : (בשמחה ותוך נסיון לנחמו) הוא ישוב. הוא ישוב.

ה א ב : אוי לְבַשְׁתִּי מִמְנוּ ! באיזה פנים אפגשנו ?

ה א ס : אולי יסלח לנו על מה שעשינו.

ה א ב : לא אמצא מלים לומר לו.

ה א ס : (נוטלת את פקעת הצמר וסורגת שוב בלהט) אפודה זו תתאים לו מאד.

ה א ב : (בתמיהה) מי ?

ה א ס : הנער.

ה א ב : כן, כן. (שתיקה ממושכת)

ה א ס : האם כיבית את האש ? השמש מציפה אותי בחום.

ה א ב : האש ? נכון.

(קם לכבות את האש—התעכב ליד חבילת העתונות הישנה, הביט אליה ארוכות,

אחר התנפל עליה, הוציא חבילה אחת, השליכה לתוך האש ועמד להסתכל)

ה א ס : (בלי להרים ראש) מה אתה עושה ?

ה א ב : (בחיוך) כלום, זו האש.....

ה א ס : מה אתה ?

ה א ב : נדמה לי שהיא רעבה. מצאה אחדים מרוחות־הרפאים שלי, ואכלתם.

(להבות האש עולות. המסך יורד)

(מערבית: טוביה שמוש)